Poštnina plačana v gotovini | Maribor, četrtek 19 oktobra 1933 | Štev. 238 | Leto VII. (XIV.

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA"

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Države ne mislijo na razorožitev in je nočejo

Napake francoske vere v sporazum z Italijo — Oster članek Lloyda Georgea — Mussolini operira s paktom štirih — Pertinax proti predlogu sira Simona

Maribor, dne 19. oktobra 1933.

Od tistega dne, ko je Eduard Herriot, takrat še ministrski predsednik republike Francije, ponudil na javnem shodu v Toulousi Italiji pogajanja za sklenitev prijateljstva, še bolj pa od tistega, ko je bil imenovan za francoskega veleposlanika v Rimu senator de Jouvenel, se je pričela v evropskih mednarodnih odnošajih zmeda, ki je logično privedla do tega, kar se je zgodilo v soboto, **do razbitja razorožitvene konference in izstopa Nemčije iz Društva narodov.** Herriot je takrat gotovo mislil pošteno in če bi bil ostal do danes ministrski predsednik in zunanji minister, bi bilo morda nastalo nekaj drugega, kakor je. Toda na mestu predsednika vlade ga je zamenjal Daladier, na mestu zunanjega ministra pa Paul-Boncour, ki je stal popolnoma pod uplivom italofila de Jouvenela. Na ta način je bila Italiji dana možnost izintrigirati sklenitev **pakta štirih velesil** in voditi politiko, ki je pripeljala na romanje k Mussoliniju Macdonalda, Dollfussa, Gömbösa in številne druge ministrske predsednike in zunanje ministre evropskih držav.

Tako je dobila fašistična Italija v svoje roke iniciativo za osnovanje docela **svoje politike**, ki sicer nikoli ne bi bila mogoča. V Franciji so bili prepričani, da bodo na ta način odvrnili Rim od Berlina, **v resnici pa so ju še bolj zbližali.** Danes je italijanski upliv v Berlinu, na Dunaju in v Budimpešti večji, kakor je bil kdajkoli doslej. Najnovejša razkritja so pokazala, da je igrala Italija ves čas grdo dvojno igro, eno, pomirjevalno napram Parizu, drugo, hujskaško pa napram Berlinu. Fašistična Italija je dobro vedela, da se Nemčija pripravlja na zapustitev razorožitvene konference in na izstop iz Društva narodov. Nekateri gredo celo še korak dalje in trdijo, **da je Mussolini sam skuhal to kašo in sam svetoval Hitlerju eksodus, da bi na ta način razbil Društvo narodov, v katerem sta Francija in Anglija močnejši sili, ter spravil vse pod pakt štirih, v katerem bi bila Francija osamljena ali vsaj potisnjena na drugo ali tretje mesto.** Iniciativa bi ostala v rokah Italije.

Društvo narodov je Italiji trn v peti iz dveh razlogov, radi moči, ki ga ima v njem Francija, kar smo že omenili, in zaradi soodločanja srednjih in manjših držav, zaradi njegove demokratične ureditve. Mussolini bi rad uveljavil tudi v evropski mednarodni politiki metode fašizma. Hotel bi, da bi postale velesile diktatorice. Če bi se to zgodilo, bi se dala takoj izvesti tudi **revizija mirovnih pogodb v korist Italije, Nemčije, Avstrije, Madžarske, Albanije in Bolgarije.** Dokler je pa tu Društvo narodov, je pakt štirih daleč v ozadju in je revizija nemogoča. Spiritus movens vseh fašističnih prizadevanj v tem pravcu je seveda zopet sovraštvo do Jugoslavije in celotne male antante. Pri tem se zanaša seveda na to, da se Združene države Severne Amerike v evropske zadeve **ne bodo vmešavale** in da bo naposled, kadar ji bo intrig dovelj, **opustila tudi Anglija svojo posredovalsko ulogo** in se umaknila na svoje otoke. Da njeni računi niso popolnoma brez podlage, kažejo izjave raznih ameriških in angleških politikov in članki novinarjev. Neprikrivana [illegible] pač taka, **da je vsaj del ameriškega in angleškega javnega mnenja zaradi posebnih interesov teh dveh držav in deloma tudi zaradi napačne poučenosti še vedno prej na strani Nemčije kakor Francije in njenih zaveznikov!**

Francija je tako v veliki meri sama kriva tega, kar se je zgodilo. Če ne bi bila popuščala napram Italiji, če se ne bi bila dala speljati Mussoliniju na led, Nemčija danes najbrže ne bi bila tako predrzna, kakor je. Hitler računa čisto določno na direktno podporo Mussolinija ter na naveličanost Amerike in Anglije, ki sta siti reševanja evropskih zadev, ko vidita, da ni prave volje za resnični sporazum in zato tudi ne nobenih realnih uspehov. Brez te zaslombe bi bil Berlin dosti bolj pohleven. In sedaj nastaja vprašanje, kaj bo storila Francija odslej? **Bo še nadalje sama podpirala svoje lastno oslabljevanje in oslabljevanje svojih zaveznikov, ali bo že enkrat spoznala, da je prav za prav vir vsega zla v Evropi Mussolinijeva Italija, ne Hitlerjeva Nemčija?** Centrala za vse intrige je Rim, Berlin je samo filiala! Če bo Francija kmalu to spoznala, potem bo eksodus Nemčije morda blagoslov, kajti konec bo več ko enoletnega avanturizma; pričela se bo zopet edino zdrava politika iskrenega zavezništva, **ki bo na mah silno okrepila Francijo in njene zaveznike Poljsko, Češkoslovaško, Romunijo, Jugoslavijo, Belgijo in druge. Zato preč od Rima! K bloku zaveznikov!**

—

LONDON, 19. oktobra. **Lloid George je napisal v listu »News Chronicle« članek pod naslovom: »Neizpolnjene obljube«, v katerem se bavi z razorožitvenim vprašanjem in skuša s svojo znano brezobzirnostjo dokazati, da se vse države sploh ne mislijo in nočejo razorožiti. »Bil bi že skrajni čas, da se je našel nekdo, ki je zaustavil razorožitveno konferenco. Že več let se v Ženevi ni delalo nič drugega, kakor tratilo čas z razpravami o nepotrebnih predlogih z edinim ciljem izogniti se razorožitvenemu problemu. To je tudi privedlo Evropo na skrajno mejo nove vojne.«**

RIM, 19. oktobra. **Mussolini intenzivno nadaljuje svojo akcijo za sklicanje konference štirih velesil. Kakor se doznava z merodajnega mesta, naj bi se sestali vsi štirje zunanji ministri v Stresi ali kakem drugem mestu v severni Italiji. Italijanska vlada bo razposlala uradna vabila na to konferenco šele po končanih diplomatskih predrazgovorih, ker gre tudi za to, da se za to konferenco zainteresirajo Združene države, kar pa je po predvčerajšnji izjavi Normana Davisa močno dvomljivo.**

PARIZ, 19. oktobra. **V včerajšnji številki lista »Echo de Paris« se bavi Pertinax s položajem v Društvu narodov in naglaša, da francoski zunanji minister Paul-Boncour po najnovejših dogodkih popolnoma soglaša z načrtom angleškega zunanjega ministra sira Johna Simona. Tako stališče Paula-Boncourja — pravi Pertinax — je neumestno, ker kažejo dejstva, da se bo morala Francija na vseh bodočih konferencah, ki bodo še razpravljale o razorožitvi, boriti z vsemi orimi delegati, ki bodo poskušali vsiliti oziroma podtakniti Franciji nekak sporazum v duhu načrta sira Simona. Zato bi bilo najboljše — končuje Pertinax — prekiniti vse nadaljnje razgovore o tem vprašanju in že sedaj poudariti, da načrt angleškega zunanjega ministra sira Simona povsem nasprotuje v svoji sedanji obliki interesom francoske narodne obrambe.**

LONDON, 19. oktobra. **Berlinski dopisnik »Daily Maila« je imel razgovor z nemškim državnim kacelarjem, ki je med drugim obžaloval nesporazum, ki je nastal med Londonom in Berlinom. Nemčija želi, da bi se staro angleško-nemško prijateljstvo zopet obnovilo. Na vprašanje, ali hoče Nemčija novo vojno, je kancelar odgovoril, da ni v vsej Nemčiji niti enega človeka, ki bi si želel ponovno oborožene borbe. Voditelji nemškega narodnega socializma so skoraj brez izjeme ležali med svetovno vojno v strelskih jarkih in zato dobro vedo, kakšne žrtve so bile naložene narodu. Z ozirom na Francijo je Hitler izjavil, da želi Nemčija z njo sporazum, ki ga more skleniti le narod z ozirom na svojo čast. Če se zatrjuje, da je Nemčija danes oborožena, je to otročarija. Če poseduje Nemčija v tujini res kake municijske tovarne pod nemškim vodstvom, lahko to kontrolira inozemstvo igraje. Kdor je bil v vojni, pač dobro ve, kako ogromne množine municije potrebuje že en sam armadni zbor. Kako pa naj si v primeru vojne Nemčija preskrbi te silne množine? Nemčija ima danes le smešno malenkostno število lahkih poljskih topov.**

Obisk dr. Beneša pri dr. Dollfussu

VELIKI VARNOSTNI UKREPI NA DUNAJU. O RAZGOVORIH NI URADNEGA POROČILA.

DUNAJ, 19. oktobra. **Včeraj dopoldne je prispel na Dunaj češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, ki ga je sprejel na kolodvoru zvezni kancelar dr. Dollfuss v navzočnosti mnogih vodilnih avstrijskih višjih uradnikov in diplomatov. Navzoči so bili tudi češkoslovaški poslanik Firinger, jugoslovanski odpravnik poslov Stanković in romunski poslanik Bredecianu. Dr. Beneš se je zelo prisrčno pozdravil z dr. Dollfussom in ostalimi navzočimi, nato pa se je odpeljal na češkoslovaško poslaništvo. Sledil je obisk pri dr. Dollfussu in zveznem predsedniku Miklasu. Po intimnem kosilu v ožjem krogu je imel dr. Beneš vse popoldne važne razgovore z diplomati, državniki in gospodarstveniki, ob 17. uri pa se je z brzovlakom odpeljal v Prago.**

Policija je odredila nenavadne, izredno obsežne in ostre varnostne ukrepe na kolodvoru in v mestu, ker so obetali prirediti hitlerjevci velike demonstracije proti dr. Benešu zaradi preganjanja na Češkoslovaškem.

Namen dr. Beneševega obiska je bila predvsem ureditev medsebojnih trgovinskih odnošajev, nato pa razprava o srednjeevropskem problemu. Dr. Beneš je baje izjavil, da bi mogel služiti italijanski podonavski memorandum z nekaterimi korekturami za podlago nadaljnjih pogajanj. Po informacijah lista »Prager Tagesblatta« sta se dr. Dollfuss in dr. Beneš mimo gospodarskih vprašanj bavila predvsem z eventualno skupno fronto obeh držav pri pobijanju narodnega socializma oziroma hitlerjevstva. List je mnenja, da je borba Avstrije proti nemškemu narodnemu socializmu njena notranja zadeva in da se zato Avstrija ne bo spuščala v tem pogledu v nobeno kooperacijo s kako drugo državo. Vidiki, s katerih se borita Avstrija in Češkoslovaška z nemškimi narodnimi socialisti, so si popolnoma nasprotni in različni.

DUNAJ, 19. oktobra. **Ob enakih varnostnih ukrepih, kakor je včeraj dopoldne prispel, se je ob 17. uri dr. Beneš zopet odpeljal z Dunaja. Peron je bil razdeljen v dva dela, in sicer je bil prvi del rezerviran za občinstvo, drugi pa za dr. Beneša, ki se je odpeljal s posebnim vlakom, obstoječim iz lokomotive, službenega voza in salonskega voza v Prago. Ob slovesu je bil navzoč le zvezni kancelar dr. Dollfuss z državnim tajnikom dr. Karvinskim, ker je dr. Beneš izrecno želel posloviti se v čim ožjem krogu.**

Gömbös in Kanya v Sofiji

POZDRAV »SORODNEMU NARODU«.

SOFIJA, 19. oktobra. **Madžarska ministra Gömbös in Kanya sta dospela včeraj v spremstvu madžarskega poslanika v Sofijo. Madžarske državn. sta pozdravila na kolodvoru vladni predsednik Mušanov in vojni minister kot zastopnik kralja. Pri sprejemu so bili navzoči tudi turški in italijanski poslanik ter razni drugi odličniki. Gömbös je pri tej priliki izjavil zastopnikom tiska svoje veselje nad tem, da je dospel v državo »sorodnega naroda«, s katerim je bila Madžarska vedno v zelo dobrih odnošajih. Tudi ni med obema državama prav nobenih političnih niti drugih sporov. Gömbös pričakuje, da se bodo po njegovi vrnitvi odnošaji med obema državama še bolj poglobili, in to predvsem v gospodarskem oziru. Madžarske goste je povabil v Sofiji na kosilo zunanji minister. Popoldne na so nadaljevali pot v Carigrad in Ankaro.**

DELO NARODNE SKUPŠČINE.

BEOGRAD, 19. oktobra. Z jutrišnjim dnem bo narodna skupščina otvorila svoje redno jesensko zasedanje. Na današnji seji, ki je bila posvečena tekočim zadevam, [illegible] Nato je razpravljal imunitetni odbor o nekaterih zahtevah po izročitvi narodnih poslancev rednim sodiščem in je ugodil zahtevam le v dveh primerih.

KLJUKASTI KRIŽI V BUDIMPEŠTI.

BUDIMPEŠTA, 19. oktobra. Včeraj dopoldne so neznani storilci pomazali vso vseučiliščko zgradbo od znotraj in zunaj s kljukastimi križi. Policija jih doslej še ni izsledila.

SNEG V ALPAH.

DUNAJ, 19. oktobra. V Centralnih Alpah je vso noč snežilo. Sneg pa je pobelil tudi vse vrhove Karavank. Temperatura je silno padla.

Bilo kuda Ki-Ki svuda!

Dnevne vesti

Poziv in prožnja Rdečega križa

Letošnji septembrski nalivi so povzročili v nekaterih pokrajinah naše banovine velike poplave, ki so spravile prebivalstvo prizadetih krajev v obupen položaj. Ljudje so utrpeli ne samo nepopravljivo škodo na nepremičnem imetju in na poljih, temveč je ta uima mnogoterim uničila tudi vse poljske pridelke, živila in obleko, tako, da so si jedva rešili golo življenje.

Te pogubne poplave so najhuje prizadele kraje v okrajih Kočevje (Struge, Loški potok), Logatec (Planina, Cerknica), Ljubljana (Barje), Krško (polje med Savo in Krko), Brežice (Dobova) in Celje (okolica). Prihajajo pa še vedno vesti o nastalih škodah in izgubah v drugih okrajih. Mnogo prebivalstva nima sedaj primernih stanovanj, nedostaja jim posteljnine, obleke in živil, da žive takorekoč iz rok v usta od darov, ki jim jih je dobavila za prvo pomoč podporna akcija, ki jo vršijo banovinski osrednji odbor za poplavljence s sodelovanjem Rdečega križa in krajevnih činiteljev.

Vse doslej izkazane podpore pa še daleko ne zadoščajo, da bi se po poplavah prizadeti mogli pred nastopom zime in pozimi zadostno prehranjevati. Potrebujejo zlasti živil, da se obvarujejo najhujšega zla: lakote!

Večini prebivalstva Slovenije je deževje vsaj toliko prizaneslo, da so mogli letošnje poljske pridelke pospraviti. Do teh prebivalcev, ki jih poplave niso občutno prizadele, se obračamo sedaj z nujno prošnjo, da bi od prebitka svojih pridelkov nekaj podarili svojim pomanjkanje trpečim rojakom.

Iz banovinske službe. Pri banovinski kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Mariboru je imenovan za banovinskega uradniškega pripravnika diplomirani filozof Viktor Fabijan iz Ljubljane; v višjo skupino je pomaknjen banovinski arhivar pri okrajnem glavarstvu Maribor levi breg prof. Franjo Baš; za banovinskega zdravnika združene zdravstvene občine Cankova pa je imenovan zdravnik pripravnik dr. Ivan Kaukler iz Ljubljane.

Poroke. V Mariboru so se v zadnjem času poročili: Vinko Šedlbauer, profesor glasbe in Vida Hinterlehnerjeva, učiteljica; Alfred Kos, meščanskošolski učitelj in Kristina Gajškova, gostilničarjeva hčerka; Zlatko Zej, učitelj in Marica Jugova, učiteljica; Ivan Teršavec, tovarniški sluga in Zofka Krojsova, tkalka; Ivan Kelbič, trgovec in Viljemina Auerjeva, privatna nameščenka; Janez Černec, zidarski pomočnik in Marija Rupnikova, služkinja; Jakob Potočnik, strugar in Terezija Merčnikova, šivilja ter Feliks Švarc, viničar in Ana Kajšlerjeva. Bilo srečno!

Od sobote, 21. oktobra impozantni velefilm

Testament dr. Mabuse

Mojstrsko veledelo režiserja Fritza Langa

GRAJSKI KINO

Smrtna kosa. Predvčerajšnjim je umrl v Zadru našemu znanemu javnemu delavcu in nacionalnemu borcu g. Branislavu Mondiniju, lekarnarju v Slovenski Bistrici, njegov oče g. Dominik v starosti 73 let. Bodi ohranjen vrlemu možu časten spomin, težko prizadeti rodbini pa izrekamo naše najiskrenejše sožalje!

Izpraševalna komisija za posluževalce parnih motorjev. Za predsednika izpraševalne komisije za posluževalce parnih motorjev in kotlovskih naprav pri banski upravi je imenovan banovinski tajnik Ivan Gračner.

Nove orgle v stolnici. V nedeljo 22. t. m. bodo slovesno blagoslovljene prenovljene orgle v tukajšnji stolnici.

Kdo ima volilno pravico pri volitvah v Delavsko zbornico. Pri volitvah v Delavsko zbornico smejo glasovati vsi nameščenci in nameščenke ter delavci in delavke, ki so bili obvezno zavarovani pri bolniških blagajnah ali pri Pokojninskem zavodu do 16. avgusta t. l. Vsi, ki so vpisani v volilnem imeniku in jim je s tem zagotovljena volilna pravica. Volilno pravico imajo tudi oni delavci in delavke ter nameščenci in nameščenke, ki so od 17. avgusta naprej ostali brez službe. Vsi volilni upravičenci morajo voliti le pri svojem krajevnem volišču, to je v kraju, kjer so bili zaposleni do 16. avgusta. Seznam krajevnih volišč v Mariboru, ki jih je osem, bomo objavili na drugem mestu. Tudi je glavni volilni odbor določil za Maribor 6 obratnih volišč, v katerih bodo volili delavci in delavke, nameščenci, nameščenke, ki so zaposleni v navedenih obratih.

PREDSVEM

TRIO TRON-CEVI!

potem bode Vaš prijatelj in selektiven a reprodukcija bode odlična!

Zastopnik za Jugoslavijo: P. L. Rosenfeld, Beograd, Zeleni venac.

Ženska volilna pravica za Delavsko zbornico se bode v nedeljo preizkusila. Udeležba ženskih volilk bo pokazala njih zrelost za volilno udejstvovanje. Številke bodo pokazale, ali je ženska emancipacija tudi že v zadostni meri napredovala. Pa neglede na zadevni pokret je stvarna potreba, da se ženske teh volitev polnoštevilno udeleže. Bodisi, da so ženske nameščene po pisarnah, tovarnah ali kjerkoli, služiti si morajo s svojim delom koščck kruha kakor moški. Imajo torej iste zahteve in potrebe kot moški ter ne morejo ostati brezbrižne glede vodstva D. z., ki je zakonita zastopnica delavskega in nameščenskega sloja ter mu zamore radi zakonitih določil mnogo koristiti, razširiti ali pa nam vsaj obvarovati one pridobitve in **pravice,** katere smo si z velikim trudom pridobili. Združeni privatni nameščenci računijo na zavednost in čut solidarnosti svojih tovarišic, ki bodo v nedeljo z nami vred korakale na volišča in volila našo stanovsko listo plave barve.

Volitve pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Nosilec druge kandidatne liste za občinske volitve pri Sv. Marjeti ob Pesnici g. Anton Šuman nam je poslal izjavo, v kateri nas obvešča, da je bila njegova lista pomotoma označena kot opozicionalna. Izjava se glasi: Podpisani Anton Šuman, posestnik v Voseku izjavljam, da sem odkar se politično udejstvujem, pristaš napredne stranke. Da ni prišlo pri nas do skupnega nastopa, so krive naše razmere. Kot nosilec liste sem pristaš JNS, kakor tudi vsi kandidati in namestniki priznavajo sedanjo vladno politiko. G. Ilešič je pred vpisom na listo podpisal izjavo, da ne bo nikoli več pristaš ljudi bivše SLS in priznal v celoti sedanjo državno ureditev. Vsi kandidati in namestniki so pošteni Jugoslovani in so med njimi tudi taki, ki so že pred osvobojenjem delovali za ustanovitev kraljevine Jugoslavije. Zato odločno protestiram, da se nas označuje za opozicionalce. Anton Šuman, posestnik, l. r.

Konferenca obrtniških zbornic. V nedeljo bo v Sarajevu konferenca zastopnikov vseh obrtniških zbornic in odsekov, na kateri bodo razpravljali o posameznih določbah obrtnega zakona in o obveznem socialnem zavarovanju obrtnikov.

Ciril-Metodova družba obvešča vse svoje odbornike, da bo plenarna odborova seja obeh podružnic v petek 20. t. m. ob 20. uri v restavraciji Narodnega doma z dnevnim redom: 1. Vprašanje slovenskih knjig, 2. slučajnosti. Radi aktualnosti prosimo za polnoštevilno udeležbo. Odbor.

Stalno omizje gostilne Modrič je darovalo mestni pomožni akciji 300 Din namesto venca na pokojnega Josipa Modriča. Vodstvo pomožne akcije se darovalcem najiskreneje zahvaljuje!

Maribor ima zopet rekord v drobni pisavi. Mariborski rekorderji v drobni pisavi se Ljubljančanom ne dajo. Z novim rekordom, ki ga je dosegel Ljubljančan Gabriel Usenik, je popolnoma zatemnela slava vseh dosedanjih drobnopiscev. Toda rekorderja Usenika je pošteno posekal mariborski dijak 8. gimnazijskega razreda Rudolf Murko, ki je napisal na navadno dopisnico z navadnim peresom 35 strani iz Finžgarjevega romana »Pod svobodnim solncem« v 316 vrstah z 58.956 črkami, torej za 5 vrst in 10.272 črk več kakor ljubljanski rekorder.

Peti kongres Zveze mest. V nedeljo 22. t. m. bo v Novem Sadu 5. kongres Zveze jugoslovanskih mest, na katerem bodo med drugim zastopniki vseh naših mest razpravljali tudi o predlogu ustanovitve urbanistično-socialnega urada Zveze mest in o raznih drugih vprašanjih, ki se tičejo komunalne politike. Kongresa se bo udeležil tudi zastopnik mestne občine mariborske.

Turistovska postojanka na Urški gori bo letos odprta in oskrbovana samo še do vključno 22. t. m. Zimski obisk bo za domače člane dovoljen z izrecnim dovoljenjem mislinjske podružnice SPD, za člane drugih podružnic pa samo tedaj, če prevzame dotična podružnica, kateri član pripada, za obisk popolno odgovornost.

Ustanovni občni zbor strelske družine Košaki. V soboto 21. t. m. bo ob 20. uri v gostilni »Pri veselem Frančku« na Aleksandrovi cesti v Krčevini ustanovni občni zbor Zvezne strelske družine Košaki. Občnega zbora naj se zanesljivo udeleže vsi doslej prijavljeni člani; iskreno vabljeni pa so tudi vsi prijatelji strelskega sporta. Prav tako pa so vljudno vabljeni zastopniki vseh sosednih bratskih strelskih družin.

Cercle français. Odbor opozarja vse člane društva na koncert pariškega tria, ki ga bo priredila Ljudska univerza v soboto, dne 21. t. m. zvečer v veliki kazinski dvorani. Ker obetajo spored in imena umetnikov vsem ljubiteljem komorne glasbe izreden užitek, se nadejamo, da bo naše občinstvo tudi pri tej priliki izkazalo svoje simpatije francoskim gostom.

Svetotrojiške gorice nad Dolnjo Lendavo z najlepšimi pogledi na Medmurske in Slovenske gorice prav do našega Pohorja in Kóbanskega bomo obiskali na izletu v Prekmurje dne 22. t. m. Na najlepši razgledni točki stoji v sredi žlahtnih goric cerkvica Sv. Trojice in v njej je mumija madjarskega plemiča Hadika. Vse to bomo videli poleg življenja slovenskega vinogradnika na skrajni vzhodni narodni meji. Prijave za izlet sprejema »Putnik«.

Amortizacija hranilnih knjižic poštne hranilnice. Prometni minister je odredil, da mora poštna hranilnica izplačevati na račun stroškov za izvedbo amortizacije izseljeniških hranilnih knjižic in nagradnih knjižic marljivih dijakov po 10 Din na vsako knjižico.

Kino Union. Danes premiera »Pesem sveta«, svetovna senzacija, film, ki je dosegel do danes največji uspeh. Poje najboljši tenor sedanjosti Schmidt, znan po petju iz radia. Dejanje se vrši v Rimu in Benetkah. Poleg divnega petja prekrasni posnetki Rima in Benetk.

Grajski kino. Četrtek in petek najveselejša opereta »Hrepenenje 202«. Lep zelo zabaven film s prominentnimi igralci Mag do Schneider, Fritzom Schulzejem in H. Thimigom v glavnih vlogah. Zabavno dejanje, krasno petje. V soboto se začne zopet velika senzacija za Maribor. »Testament dr. Mabuse«, velefilm znamenitega režiserja Fritza Langa. O tem veledelu piše kritika sledeče: »Testament dr. Mabuse je eden najzanimivejših filmov, kar jih je bilo napravljenih v zadnjih letih. To ni kakšen navaden film to je veliko delo velikega režiserja Langa. Ta film je bil napravljen z velikanskimi gmotnimi sredstvi: 25 milijonov dinarjev so znašali stroški produkcije.«

Živčno bolnim in otožnim nudi mila naravna **»Franz Josefova« voda** dobro prebavo, jasno glavo in mirno spanje. Po izkušnjah znamenitih zdravnikov za živčne bolezni je uporabo **»Franz Josefove« grenčice** pri težkih obolenjih možganov in hrbtnega mozga najtopleje priporočati.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 19. oktobra ob 20. uri »Voda«, red B.

Petek, 20. oktobra. Zaprto.

Sobota, 21. oktobra ob 20. uri »Roksi«. Znižane cene.

Nedelja, 22. oktobra ob 15. uri »Pastirček Peter in kralj Briljantin«. Otroška predstava. Premiera. Ob 20. uri »Rože v snegu«.

V nedeljo 22. t. m. bosta dve predstavi. Popoldne vprizore kot prvo letošnjo otroško predstavo Wüchnerjevo pravljično igro **»Pastirček Peter in kralj Briljantin«.** Vsebina tega dela je pravljična, poleg tega pa silno zabavna in polna komičnih prizorov. Mladi prijatelji smeha naj ne izostanejo! Režira H. Tomašič. Nastopijo Dragutinovičeva, Savinova, Gorinškova, Barbičeva, Gorinšek, Tovornik, Blaž in mali Mohor. Nabavite si pravočasno vstopnice! **Večerna predstava** bo Löwe-Jascheva opereta **»Rože v snegu«.** To delo si je radi svoje krasne muzike in divnih pevskih točk takoj osvojilo občinstvo.

Noseče matere morajo skušati vsako zagatenje odpraviti z uporabo naravne **»Franz Josefove« grenčice.** Predstojniki univerzitetnih ženskih klinik soglasno hvalijo pristno **»Franz Josefovo« vodo,** ker se lahko použije in se milo odpirajoči učinek pokaže v kratkem času brez neprijetnih stranskih pojavov. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Četrtek 19. Četrtek 19.

!SVENGALI!

VELIKA KAVARNA

Prepovedan tisk. Državno tožilstvo v Zagrebu je prepovedalo prodajati in razširjati knjigo **»Izza kulisa jedne presude«** od Luja Novaka, ki je izšla v Zagrebu.

Redni avtobusni promet na progi Šoštanj—Slovenjgradec—Dravograd je zopet vpostavljen. Promet opravlja popolnoma nov avtobus.

Službeni list dravske banovine objavlja v letošnji 84. številki: Pravilnik o opravljanju izpita za voznike motornih vozil in o izdajanju vozniških listin; pojasnilo o iznašanju denarja v obmejnem prometu; odredba o imenovanju komisije za opravljanje izpita za posluževalce parnih motorjev in kotlovskih naprav; odredbo o imenovanju komisije za opravljanje izpita za posluževalce električnih naprav; objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letošnjem letu in spremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbencev na področju naše banovine.

Živalske kužne bolezni. Po stanju 10. t. m. se je v naši banovini pojavila svinjska kuga na 128 dvorcih, svinjska rdečica na 51, šumeči prisad na 2, steklina, konjske garije, perutninska kolera ter kuga čebelne zalege pa vsaka na 1 dvorcu.

Grajska klet: Danes pridejo sveže morske ribe!

Radio Ljubljana. Spored za petek 20. t. m. Ob 11.15: šolska ura: »Pot gline do kamenite posode«, predava Žabkar; 12.15: plošče, 12.45: poročila; 13.00: čas, plošče; 18.00: plošče; 18.30: kulturno predavanje; 19.00 Sokolstvo; 19.30: izleti za nedeljo; 20.00: prenos iz Zagreba; 22.00: čas, poročila, radio-jazz; 23.00 konec.

Napad. V Partinjah je preteklo nedeljo neki viničar napadel svojega znanca Alojzija Zakrajška z motiko in ga tako močno udaril po glavi, da mu je počila lobanja. Hudo poškodovanega so morali mariborski reševalci prepeljati v tukajšnjo bolnišnico.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 7.7 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 6.5 stopinj C; barometer je kazal pri 14.5 stopinjah 735.5, reduciran na ničlo 733; relativna vlaga 75; preteklo noč je padlo 3 mm dežja; vreme je deževno: vremenska napoved pravi, da ne bo nobene bistvene spremembe kislega jesenskega vremena.

Volitve v Delavsko zbornico

DRUŠTVO ODVETNIŠKIH IN NOTARSKIH URADNIKOV V MARIBORU POZIVA SVOJE ČLANSTVO, KAKOR TUDI ČLANSTVO BRATSKEGA DRUŠTVA V CELJU IN SPLOH ODVETNIŠKO TER NOTARSKO URADNIŠTVO PO DRAVSKI BANOVINI, DA SE V NEDELJO POLNOŠTEVILNO UDELEŽI VOLITEV V DELAVSKO ZBORNICO TER VOLI SVOJE STANOVSKE TOVARIŠE NA MODRI KANDIDATNI LISTI!

To listo je sestavila naša Zveza društev privatnih nameščencev v Ljubljani s sporazumom in s podpisi 18 društev in podružnic, ki so v Zvezi včlanjena ter z zavezniki Saveza Jugoslavije, podružnica za dravsko banovino.

Naša modra lista je edina stanovska nadstrankarska lista, na kateri so zastopane vse najvažnejše kategorije raznih strok privatnih nameščencev, kar nam daje poroštvo, da bodo naši delegati v Delavski zbornici zamogli uspešno zastopati interese privatnih nameščencev raznovrstnih kategorij, ker imajo za seboj močna, preizkušena stanovska društva z discipliniranim članstvom. Temu članstvu načelujejo naši najboljši tovariši, ki so skozi desetletja v društvih pokazali svojo nesebično delavnost, žrtvovali za nas mnogo dragocenega časa in si s tem pridobili ljubezen in zaupanje svojega članstva.

Glede volilnega postopka, imena kandidatov na naši modri listi in glede vseh podrobnosti se nanašamo na oktobrsko izdajo našega strokovnega glasila »Organizatorja«, katerega naj vsak tovariš ali tovarišica prečita, preren se poda na volišče.

Vsi nameščenci in nameščenke, ki smo organizirani v tem ali onem stanovskem društvu, katero je včlanjeno v Zvezi društev privatnih nameščencev ali v Savezu bančnih, zavarovalnih, trgovskih in industrijskih uradnikov po dravski banovini, smo kot člani teh Zvez d o l ž n i voliti od nas samih izbrano in sestavljeno modro kandidatno listo in sicer ne le samo moralno in radi discipline, marveč tudi obvezno po društvenih pravilih, ki nam imperativno velevajo, da je naša naloga, da z vsemi sredstvi pospešujemo društvene cilje in društvene koristi.

Ni dvoma, da je za vsako posamezno društvo in za našo Zvezo največja korist, ako ob volitvah pripomoremo našemu članstvu do zadostnega zastopstva v naše zakonite institucije v Delavsko zbornico, Pokojninski zavod, Bolniško blagajno itd.

V teh zavodih naj zagovarjajo naše težnje delegati iz naše srede, ki že desetletja delajo v naših strokovnih organizacijah ter prav gotovo najbolje poznajo naše potrebe in naša stremljenja. Desetletja je naše disciplinirano in v veselih in žalostnih trenutkih preizkušeno članstvo potrpežljivo plačevalo društvene prispevke svojim stanovskim društvom in Zvezi. Ti prispevki ne smejo služiti v to, da bi se z našimi žulji okoristile organizacije »od včeraj«, ki imajo to slabo stran, da se tik pred volitvami pojavijo pred volilci, kakor gobe po dežju.

Disciplinirano članstvo taki volilni prihodi od nam nepoznanih kandidatov ne smejo motiti pri izvrševanju volilne dolžnosti, kajti taki hipni pohodi ostanejo vedno le »volilni manevri«, ki so v glavnem osredotočeni na pridobitev neorganiziranega in neorijentiranega nameščenstva in delavstva. Toda tudi slednje se zaveda, da bo oddalo svoj glas močni, od 18. društev postavljeni kandidatni modri listi, kakor pa onim, kojih predlagatelji so do danes v borbi za naše interese nam nepoznani.

Zveza društev priv. nameščencev v Ljubljani se je skupno z odbori posameznih društev nad deset let bojevala v hudem boju za duševno in gmotno povzdigo privatnega nameščenstva vseh vrst. Njeno stanovsko glasilo je mnogo pripomoglo k vsestranskemu razmahu življa priv. nameščencev. Brez »Zveze« in »Organizatorja« ne bi naš sloj imel primernega zastopstva v Delavski zbornici, v Pokojninskem zavodu, zlasti pa ne bi bili deležni dobrot Bolniške blagajne Trg. boln. in podp. društva.

Zveza nam je še pred nedavnim izvojevala zmago glede razlage obrtnega zakona, da pritiče odpravnina **tudi onim nameščencem, ki so pokojninsko zavarovani.**

Celjsko in mariborsko društvo odv. in not. uradnikov je najstarejše stanovsko društvo ,ki deluje v Celju 37 let, v Mariboru pa 14 let ter je dolga leta izdajalo v Celju, Ljubljani in Gorici lastna stanovska glasila. Ko je leta 1931. in 1932. izdala odvetniška zbornica v Ljubljani na odvetnike **imperativno povelje,** da se uradništvu ne sme več izplačevati **trinajsta plača v obliki novoletne nagrade,** sta si upali edino Društvo odv. in not. uradnikov v Mariboru in v Celju z dobro utemeljeno vlogo neustrašeno protestirati pri odvetniški zbornici v Ljubljani proti krivici, ki je pretila odv. uradništvu po vsej dravski banovini. Tudi Delavsko zbornico smo naprosili, da nam kot zakonita zaščitnica naših interesov priskoči na pomoč, kar je tudi storila.

Zveza društev priv. nameščencev v Ljubljani pa se je z vso enegijo — kazoč na moč svojega članstva — pridružila našim protestom ter dosegla s pismenimi predstavkami in osebno intervencijo pri odvetniški zbornici in banskemu tajništvu, da dotična okrožnica na odvetnike **ni ostala kot povelje,** temveč da je tudi sedaj sporazumu med odvetniki in uradništvom prepuščeno vprašanje dajanja novoletnih nagrad.

Le tem intervencijam se ima odv. in not. uradništvo po vsej dravski banovini zahvaliti, da je dobilo v letih 1931. in 1932. običajno novoletno nagrado, kot poprejšnja leta in ta običaj obvelja tudi za leto 1933.

Radi bi poznali one nehvaležneže, ki bi si upali v nedeljo raztrgati našo **stanovsko modro glasovnico,** ter voliti kako nasprotno kandidatno listo, katere sestavitelji nimajo tozadevno prav nikakih zaslug za izvojevanje materijalnih in moralnih uspehov ter za splošen podvig privatnega nameščenstva.

Debele knjige bi lahko napisali o bojih in zmagah ter očrtali tudi naša razočaranja, katera so preživele naše organizacije — načelu ji naša Zveza — toda kdor je pazno čital naše stanovsko glasilo. »Organizatorja« od leta 1923. dalje, ta bo ob teh volitvah brez oklevanja vzkliknil: »Sursum corda«! Tovariši in tovarišice! Na plan za naše pravice v Delavski zbornici! Volimo v solidarnem objemu **zvezino modro listo. Zvestoba za zvestobo!**

Poziv volilcem v Delavsko zbornico

Društvo zasebnih in avtonomnih nameščencev v Mariboru poziva vse svoje članstvo, da ne samo voli v nedeljo korporativno **z modro glasovnico svoje delegate v Delavsko zbornico,** temveč da vsak posamezen, tovarišice in tovariši, agitirate posebno med neorganiziranimi nameščenci, da ne bo med nami volilca, ki bi ne volil za listo Zveze društev privatnih nameščencev v sklopu z bančnimi uradniki. Kajti naša lista je edina nepolitična in imajo njeni delegatje v vidu samo stanovske interese nameščencev.

Vsi nameščenci vemo prav dobro, da nismo pod marksistično upravo Delavskih zbornic imeli od njih nikakih koristi, temveč hotele so se od te strani še nameščencem prikrajšati dosedanje pravice, ki jih imajo pri Delavski zbornici. Edino Zveza društev privatnih nameščencev je v stalni borbi za samoupravo nameščenskih zbornic. Dobro se zavedajte nameščenci, da vas marksisti poznajo samo takrat, kadar so pred vami volitve v socialne zavode. Prav oni, ki najbolj upregajo v strokovne organizacije politični voz, sumničijo poštene strokovne organizacije vseh mogočih dejanj samo zato, da prikrijejo svoje dosedanje neplodno delovanje za korist delavcev in nameščencev. Kje so uspehi? Morda pri konzumnih društvih in drugih gospodarskih zavodih, ki so jih in jih še upravljajo.

Nameščenec in nameščenka! Tvoja sveta dolžnost je, da se v nedeljo najprej udeležiš volitev, ki bodo od 9. ure dopoldne do 5. ure popoldne. Takoj po volitvah se pa stavi na razpolago akcijskim odborom svojih strokovnih organizacij, ki bodo imele v bližini volišč svoje posebne volilne lokale. Kdor ne gre volit, je izdajalec svojih lastnih interesov in s tem pripomore le nasprotnikom do boljših rezultatov. Nameščenci! Spomnite se na ogromno število brezposelnih tovarišev in tovarišic, ki danes ne morejo stopiti v volilno borbo, dasi bi vsi volili edino borbeno nacionalno stanovsko listo. V boj tedaj za zmago stanovskega delavskega in nameščenskega parlamenta!

Zmaga jugoslovanske misli v Marenbergu

Ena najlepših zmag jugoslovanske nacionalne misli v smislu manifesta Nj. V. kralja z dne 6. I. 1929 v dravski banovini je gotovo zmaga JNS pri nedeljskih obč. volitvah v Marenbergu, v važni občini ob najsevernejši meji naše države

Proti nacionalni listi so se združili kolovodje bivše klerikalne stranke ter Nemci pod vodstvom bivšega nemškega župana, protestanta Siegberta Wrentschurja ter poklicali na pomoč še voditelja marksistov iz Maribora. Ponujeni kompromis so odklonili z nemogočimi pogoji. Upali so, da bodo v tej lepi družbi gotovo zmagali nad nacionalno listo. Ljudstvo pa jim je obrnilo hrbet. Nič ni hotelo slišati o tako lepi zvezi. Vsi najboljši možje, brez razlike prejšnje politične pripadnosti so se združili na listi JNS ter z vso vnemo šli v boj za zmago te liste. — Nemila usoda pa je priklenila na bolniško posteljo prav v tem času dva zavedna pobornika naše ideje, predstojnika sodišča Janka Čerčka, ki je že več tednov na Golniku ter posestnika Franca Modrija iz G. Vižinge, ki bi sicer veliko pripomogla k še sijajnejši zmagi, a sedaj še niti glasovati nista mogla za našo listo. Več uradnikov je bilo prav v tem času premeščenih, učitelj Terčak pa poklican tik pred volitvami k vojaškim vajam. Vodstvo sodišča je prevzel namesto odsotnega predstojnika sodnik dr. Kejžar.

A usoda tudi nasprotnikom ni bila naklonjena. Ker njih lista ni bila po zakonu predpisano sestavljena, je bila od sodišča zavrnjena. Zato so hoteli odvrniti volilce od udeležbe pri volitvah, deloma z izgovorom, da ni potrebno voliti, ker je itak samo ena lista, drugod pri svojih pa, da če predložena lista ne dobi nad polovico glasov vseh volilcev, ne bo izvoljena. A volilci niso nasedli tej gonji, temveč so se skoraj polnoštevilno udeležili volitve in glasovali za listo JNS g. Franca Ternika, pos. iz G. Vižinge, ki je dobila 441 glasov, t. j. 76 odst. vseh mogočih glasov, kljub grožnjam in pritisku nasprotnikov.

Iz trga samega se niso udeležili volitve dekan Messner, kaplan Pušnjak, tovarnarja Siegbert in Karl Wrentschur, sodnik dr. Kejžar, delavci usnjarn in še nekaj drugih. Velika večina volilcev iz trga samega pa se je izjavila za skupno delo v smislu narodnega državnega edinstva.

Sokolstvo

V Studencih bo jutri v soboto ob 20. uri otvoritvena akademija kot prva letošnja prireditev po prezidavi Sokolskega doma. Na sporedu so telovadne, dramatične in pevske točke. Studenčani obetajo, da bo odslej v Sokolskem domu pričelo novo življenje, ki naj dvigne narodno zavest starih in mladih Studenčanov.

Važna seja Sokola-matice. Sokol-matica ima drevi ob 20. uri v društveni sobi v Narodnem domu važno odborovo sejo. Odborniki, pridite vsi in točno!

PRAVI DOMAČI IZDELEK

Ptuj

Poskus samomora. Jera Visenjak, žena posestnika v Zamučanih, je hotela končati življenje s tem, da je zavžila tri debele kroglice arzenika. Ko pa je začel strup učinkovati in se je ustrašila smrti, je povedala svojcem, kaj je storila. V grozovitih krčih zvijajočo so nemudoma spravili v ptujsko bolnišnico, kjer so ji nudili pomoč. Sedaj je izven nevarnosti.

Zagonetna smrt. Neznani mrtvec, ki je ležal v bližini železniške postaje na Hajdini, o katerem smo poročali, je identificiran. Nekateri znanci so ga prepoznali in trdijo, da je identičen s 70letnim pilarjem Škrobarjem iz Maribora. Pri mrtvecu so našli okoli 300 Din gotovine in vrečo orodja, s katerim je izvrševal svoj poklic. Na truplu ni opaziti znakov nasilnosti in je smrt nastopila najbrž radi srčne kapi. Truplo so prenesli v mrtvašnico na Hajdini. O smrti je obveščena mariborska policija. V Mariboru stanuje še žena in brat pokojnega.

Visoka starost. V Ptuju je umrla Marija Kos, roj. Katnik, zasebnica, stara 86 let. N. v m. p.!

Sport

Otvoritev avstrijske koče na obmejni Peci. V nedeljo 22. t. m. bo otvoritev avstrijske smučarske koče na Peci pri Knipsu. Kočo je dogradil Pliberčan inž. Drugovič, ki jo bo tudi oskrboval. Dobrodošla bo zlasti smučarjem, ki se vzpenjajo iz Uletove koče na Kordežovo glavo in nadaljujejo turo na Knips in v Pliberk. Poživila bo turistovski promet na Peci in bo s tem koristila tudi naši Uletovi koči, katero bodo odslej avstrijski turisti, posebno smučarji, posečali v večjem številu. Kdor namerava v nedeljo 22. t. m. na Peco, naj se javi do petka, 20. t. m. zvečer pri »Putniku« zaradi morebitne polovične vožnje. Opozarjamo pred vsem smučarje, da je že precejšnji del Pece pokrit s snegom in da se pri Knipsu že en teden smučajo.

Zaključna kolesarska dirka »Peruna«. Klub kolesarjev in motociklistov »Perun«, sekcija Tezno, priredi v nedeljo 22. t. m. zaključno kolesarsko dirko z ostalimi sekcijami na progi Maribor—Slovenska Bistrica—Vrhovlje—Maribor (50 km). Start bo točno ob 14. pri mestnem vodovodu na Tržaški cesti, cilj bo istotam. V slučaju slabega vremena bo dirka prihodnjo nedeljo 29. t. m. ob istem času in na isti progi. Dirkači naj se prijavijo do sobote pri predsedniku g. A. Hlebšu, Koroščeva ulica 8, za sekcijo Tezno pa pri g. A. Ilešiču.

Dva umora, odkrita po 400 letih.

Ob priliki restavracije katedrale v Vilni je bil slučajno razkrit zločin, ki se je zgodil pred 400 leti. V grobnici pod cerkvijo sta bili najdeni krsti z ostanki Sigismundovih dveh žen (1548—1572), in sicer Izabele Avstrijske in Barbare Radzivilove, ki sta živeli, kakor je znano iz zgodovine, v hudem sovraštvu s svojo taščo, Sigismundovo materjo. S pomočjo toksikologije je bilo na zemeljskih ostankih obeh kraljic točno dokazano, da sta bili obe zastrupljeni od svoje tašče.

Marij Skalanc 106

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške preteklosti

»Odpustila sem ti že davno,« je odgovorila Intela. »Vidi pa, da sem trpela dvojno trpljenje, zaradi tebe in zaradi očeta, ker oba ljubim. Sedaj sta obadva pri meni. Tako bomo ostali združeni v bodoče, da ustvarimo podmorskemu ljudstvu novo življenje, novo bodočnost.«

LV.

Eno uro po zavzetju dvorca Semisa Ramisa, se je sestal v palači ministrstva notranjih del svet revolucionarjev pod vodstvom doktorja Danila Doljana k pogajanjem s predsednikom Semisom Ramisom. Seji je prisostvoval tudi inženjer Hadamezis, ki se je vrnil iz palače predsedstva brez odgovora na spomenico.

»Gospod predsednik, bratje uporniki!« je spregovoril Doljan. »Sestavili smo se v zgodovinsko važnem trenotku, ko je dobilo oblast v Oceanopolisu v svoje roke ljudstvo, ki je bilo doslej prisiljeno molče in brez ugovorov poslušati ukaze višjega razreda in izvrševati njegovo voljo. V naših rokah je vse podmorje, v rokah članov stare vlade pa le še palača predsedstva ministrstva zunanjih zadev, ministrstva prosvete ter ministrstva javnih naprav. Tudi še te zadnje postojanke bi lahko zavzeli. Toda zdi se mi, da smo že dovelj prelivali kri in je sedaj čas, da zaključimo revolucijo z mirnim in prijateljskim sporazumom. Vrnitev v dosedanje razmere je nemogoča. Završila se je velika doba zadnjih potomcev starih Atlantov, doba ko so bili ločeni od ostalega sveta, skriti pod ogromnim vodovjem Atlantskega oceana. Z današnjim dnem se mora pričeti nova, vprašanje je le, ali naj se prične s sporazumom ali z bojem do konca?«

Po teh besedah se je Doljan ozrl k predsedniku Semisu Ramisu in nadaljeval:

»Od vas je sedaj odvisno, gospod predsednik, kako se bo zaključil ostali del današnjega dne. Nismo krvoločni in ne maščevalni. Borili smo se in se še borimo za veliko stvar, zato sem trdno prepričan, da jo boste odobrili tudi vi, saj ste neštetokrat dokazali in prav posebno še pred nekaj urami, da ljubite svoje ljudstvo in mu želite samo dobro. Zato se obračamo na vas in vas prosimo, da prostovoljno razpustite dosedanjo vlado in izročite vodstvo nadaljnje usode podmorja nam. Prosimo vas, da sestavite proglas, v katerem sporočite javno svoj odstop, kakor tudi odstop sveta senatorjevih svetovalcev. Skupaj z vašim odstopom se morajo vdati tudi oboroženi oddelki stare vlade. Mi pa vam zagotavljamo popolno svobodo nadaljnjega življenja. Še več, prosimo vas, da nam tudi v bodoče ohranite svojo naklonjenost in nam pomagate s svojim svetom, katerega bomo vedno radi upoštevali, če bo to le mogoče in se bo strinjal z našimi hotenji.«

»Gospodje!« je spregovoril Semis Ramis. »Ko ste zavzeli tole palačo in se polastili orožja s katerim smo razpolagali dotlej le mi, sem uvidel, da je moč vlade zdrobljena. Spoznal sem, da bi nadaljnje upiranje pomenilo le strašno in nepotrebno uničevanje ljudi in dobrin. Še več, bal sem se, da bi lahko povzročilo nepopisno katastrofo, ki bi sploh uničila naš Oceanopolis. Zato nisem hotel prevzemati nobene odgovornosti in sem se rajši umaknil, da se posvetujem z velikim Râjem. V samoti sem premišljeval, kaj naj storim, in veliki Râ, mi je poslal pametno misel, iz katere se mi je rodilo spoznanje, da je to kar vi hočete morda zares nujna potreba in pravo poslanstvo našega obstoja. Nikoli nisem vladal zaradi sebe. Ni mi bilo do nikakršnih osebnih časti. Vse moje hotenje je bilo posvečeno samo enemu: napredku in dobrobiti podmorja. Čuval sem naročila naših prednikov, ki so določili, da bodi Oceanopolis vedno ločen od ostalega sveta. Nadaljeval sem tisto, kar so začeli stari Atlanti takrat, ko je bilo konec Semisirisa. Če mislite sedaj vi, da so napočili novi časi in da je poslanstvo našega ljudstva drugačno, potem se ne morem temu upirati. Usodi se sploh nihče ne more upirati. Prosim pa vas, da mi brez prikrivanja in odkrito poveste, kaj hočete, kaj je vaš zadnji smoter? Šele te daj, če bom uvidel, da je vaše hotenje dobro in čisto, bom z mirno dušo izpolnil vašo željo. Če bi se pa prepričal iz vaših načrtov, da so vaši nameni nevredni atlantskega ljudstva in njegove slavne, tako silno slavne prošlosti, potem bi mi bilo ljubše umreti ta hip, kakor doživeti tako sramoto.«

»Gospod predsednik!« je odgovoril Doljan. »Prav za prav sem tujec med vami in bi imel kdo drugi več pravice predsedovati seji tega važnega trenotka, kakor jaz, ker pa me je vodstvo revolucije postavilo sebi na čelo, da s tem dokumentira svojo voljo do pobratenja z ostalim človeštvom, ki živi tam gori nad oceani napetih celinah sveta, sem sprejel to zgodovinsko nalogo in jo hočem tudi izvesti. Mi, ki smo pripravili vstajo proti vaši vladi, to se pravi proti sedanji ureditvi življenja v podmorju, smo si postavili za končni smoter revolucije zopetno vršitev tistega poslanstva, ki ga je Semisiris vršil pred potopitvijo na dno Atlantskega oceana. Tu v podmorju hočemo, da bodi gospodar naše usode vse ljudstvo, ki naj svobodno in iz svoje sredine izvoli zastopstvo in vlado. Nič več ne more biti razredov »višjih« in »nižjih«. Vsakdo imej dostop do vsakega mesta, vsakdo pa imej tudi enake dolžnosti!

Iz delovanja vohunov in protivohunov

SKRIVNOSTNI UMOR VOHUNA ADALBERTA ROBOCZA NA AVSTRIJSKO-MADŽARSKI MEJI.

Zlasti v povojnih letih smo dobili v Evropi in Ameriki celo vrsto romanov in spominov, ki opisujejo razburljivo in smrtno nevarno vojno vohunsko službo. O slavni vohunki Mati Hari smo dobili tudi film, ki ga pravkar predvajajo tudi v Jugoslaviji in bo kmalu prispel v Maribor. Vohunstvo se seveda nadaljuje tudi v mirnem času. Vohuni raznih držav delujejo povsod, nobena evropska država ni brez njih. Njihovo delo je enako rizkantno in misteriozno. Prav te dni se je zgodilo v Avstriji nekaj, kar nam dovoljuje kratek pogled v vohunsko zakulisje. Neki vohun je izgubil življenje, ubili so ga člani tajne protivohunske družbe. Vse podrobnosti še niso znane. Mnogo je skrivnostnega in morda popolne jasnosti sploh nikoli ne bomo dobili.

Pri režimu Bele Kuna, komunističnega diktatorja Madžarske po prevratu je deloval tudi neki Adalbert Robocz. Ob protirevoluciji je bil prijet in obsojen na večletno ječo, katero je zapustil potem kot politično nezanesljiv pod stalnim nadzorstvom. Zato je pobegnil preko meje in se naselil na Dunaju, kjer je bil prijavljen kot dopisnik čeških listov. V resnici je pa bil v službi neke vohunske centrale, ki je dobavljala informacije o Avstriji in Madžarski drugim državam. Po vsej verjetnosti pa je Robocz delal usluge raznim interesentom ter tudi komunistom, katerih še ni bil popolnoma zapustil.

Pretekli teden je dobil Robocz od svoje vohunske centrale nalog, naj ji pripravi poročilo o uporabljivosti in kapaciteti l. 1925. dograjene nove železnice Friedberg na Štajerskem — Pinkafeld na Gradiščanskem. Železnica je važna, ker veže Avstrijo z Madžarsko. Robocz je pa imel obenem tudi neko drugo naročilo: stopiti v stike s komunistično trojko v Friedburgu. To je bilo najbrže fingirano. Poslali so mu ga agenti centrale za protivohunstvo na Madžarskem, da bi ga zvabili v zasedo. Ko se je Adalbert Robocz, ki je bil star 40 let, pripeljal z vlakom v Friedburg, ga je sprejel nekdo na kolodvoru in ga odvedel do nekega, v grmovju skritega avtomobila, ki je bil dan prej prispel iz Madžarske. Ta avto naj bi ga odpeljal v Ehrenschachen pri Friedburgu, kjer je bila označena komunistična trojka. Od trenutka, ko je sedel v avto, pa je sled za njim izginila.

Naslednjega dne so našli Robocza mrtvega na madžarski strani avstrijsko-madžarske meje. Madžarske oblasti so obvestile njegovo ženo na Dunaju, da se je zastrupil, ker je bil na meji ujet kot vohun in so pri njem našli važne skice in podatke. Obdukcije njegovega trupla niso dovolili, kakor tudi ne prevoza na Dunaj. Pokopali so ga na Madžarskem. Toda po poizvedovanjih se je ugotovilo, da so Robocza umorili člani protivohunske centrale, ki so prišli deloma iz Madžarske, deloma pa z Dunaja. Spravili so ga pod pretvezo v svoj avto, ga umorili in spravili potem njegovo truplo preko meje na Madžarsko. Avstrijske oblasti preiskujejo sedaj to skrivnostno zadevo in so aretirale že nekega bivšega častnika Zelkyja, ki biva na Dunaju v bližini Roboczovega stanovanja in ga je kritičnega dne sprejel na kolodvoru v Friedburgu. Vse kaže, da je Zelky član protišpijonažne centrale Madžarske.

Zadeva je vzbudila v Avstriji, pa tudi drugod obilo prahu in javnost napeto pričakuje razkritja o vsem zakulisju zahrbtnega umora Adalberta Robocza. Za nas je to nov dokaz, kakšnih sredstev se poslužuje vohunstvo in kako dela noč in dan na vseh mejah Evrope.

Šestletni prekooceanski potnik.

Te dni je prispel iz Singapora s parnikom v Liverpool med drugimi potniki tudi neki 6letni deček, ki sta mu roditelja že oba med mrtvimi in sta ga zapustila samega na svetu. Mati mu je umrla za neko nevarno in nalezljivo boleznijo, oče se je pa kmalu nato ustrelil, ker je nepričakovano bankrotiral. Oblasti so po dolgotrajnem poizvedovanju ugotovile, da živi v Liverpoolu na Angleškem dečkova stara mati, h kateri so poslale malega Johna Bristella, ki je bil brez vsakih sredstev. Na parniku je vzbujal deček kot sirota in najmlajši samostojni potnik seveda splošno pozornost. Vsi potniki so ga takoj vzljubili, neka bogata Angležinja pa je sklenila, da dečka adoptira. Pred razstankom so potniki priredili na ladji simpatičnemu dečku velik poslovilni banket.

—

Mali oglasi

Razno

KOŽUHOVINASTE
plašče moderniziram in prekrojim v jope po najnovejših pariških in dunajskih krojih. Jamčim za strokovno in solidno delo ter točno postrežbo. P. Semko, krznarski mojster, Gosposka ulica 37. 3360

SVARILO!
Svarim vsakogar, da naj ne posoja mojemu možu Alojziju Erberju denarja ali druge vrednosti, ker nisem plačnica za njegove dolgove. — Helena Erber. 3992

SVARILO!
Svarim vsakogar, ki bi o meni in mojih otrokih govoril neresnične stvari, da bom proti njemu sodno postopala. — Helena Erber. 3991

DOBRO ŠIVILJO
za moško perilo in prirezovanje takoj sprejmem. Naslov v upravi lista. 3993

VINOTOČ VAUPOTIČ
v Košakih ukinjen. 3999

Prodam

STELAŽE.
Več raznih stelaž in miz na prodaj. Naslov v upravi Večernika. 3998

PRITLIČNA HIŠA,
v bližini parka ugodno na prodaj. Uporabna za razno obrt. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »O. A.« 3988

BELA OTROŠKA POSTELJICA
poceni na prodaj. Lah, Frankopanova 30/I. 3985

Oglašujte!

Sobo išče

IŠČEM V BLIŽINI KOLODVORA SOBO
s posebnim vhodom, električno razsvetljavo, event. s kopalnico in hrano. Ponudbe na upravo pod »Zmerna cena«. 3990

Sobo odda

KRASNO ZRAČNO, SOLČNO SOBO
parketirano z uporabo kopalnice oddam takoj. Naslov v upravi lista. 6017

DVE LEPI, SOLNČNI SOBI
s hrano oddam. Vodnikov trg 4, Maribor. 3967

Posest

POSESTVA, GOSTILNE, HIŠE
v Mariboru in okolici prodaja Posredovalnica Maribor. Frančiškanska ulica 21. 4000

Službo dobi

PLETILJO,
dobro izurjeno, sprejme takoj strojna pletarna Javornik. Vojašniška ulica 2. Maribor.

Pouk

ENGLISH LESSONS.
Miss Edith Oxley. Krekova 18/II. 3796

Cvetlice
vence in šopke dobite najceneje v cvetličarni
Požar, Tyrševa 36 palača Ban. hran.

Vabilo

NA IZREDNI OBČNI ZBOR POGREBNEGA DRUŠTVA KRČEVINA

registrovane pomožne blagajne v Krčevini, ki bo v nedeljo, dne 22. oktobra, točno ob 9. uri v gostilniških prostorih g. Josipa Kliček a v Krčevini, Ribniško selo št. 2, ob treh ribnikih.

DNEVNI RED:

1. Čitanje preosnovanih društvenih pravil.
2. Volitev: a) načelnika in upravnega odbora. — b) Nadzorstva. — c) Razsodišča.

Ker je dnevni red važen, se vsi člani vljudno vabijo, da se zanesljivo udeležijo izrednega občnega zbora.

3994 ODBOR.

Znižali smo ceno knjigi
„Prokletstvo ljubezni“
od Din 35·- na Din 23·—
Dobite jo v upravi Jutra in Večernika v Mariboru, Gosposka ulica štev. 11

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru